

A KÚRIA végzése

Az ügy száma: Kvk.IV.37.934/2016/2.

A tanács tagja: dr. Kozma György a tanács elnöke; dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó előadó bíró,
dr. Balogh Zsolt bíró

Kérelmező: Dr. Cz. Cs. A.

Kérelmezett: Nemzeti Választási Bizottság
(Budapest, V. kerület Alkotmány u. 3.)

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél: kérelmező

Az ügy tárgya: A Nemzeti Választási Bizottság 111/2016. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria

- a Nemzeti Választási Bizottság 111/2016. számú határozatát megváltoztatja;
- megállapítja, hogy a lineáris médiatartalom-szolgáltatást nyújtó TV2 Média Csoport Korlátolt Felelősségű Társaság 2016. szeptember 27-én 22:50 perckor három alkalommal, „Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án.” jelmondatú, valamint a „Szavazzon október 2-án!” jelmondatú műsorszám közlésével megsértette a választási eljárás politikai reklám közzétételére vonatkozó rendelkezését;
- kötelezi a szolgáltatót, hogy e végzés rendelkező részét a határozat közlésétől számított három napon belül a jogsértő közlésekkel azonos napszakban és ahhoz hasonló módon tegye közzé;
- megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az ügy alapjául szolgáló tényállás

- [1] A TV2 Média Csoport Korlátolt felelősségű Társaság (a továbbiakban: műsorszolgáltató) 2016. szeptember 27-én 22:50 perckor az alábbi, 22 másodperces műsorszámot adta közre:

00:00:00 – 00:00:02 Társadalmi célú reklám

00:00:02 – 00:00:05 Egy fiatal férfi a következőket mondja:
„Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án”.

Kvk.IV.37.934/2016/2.

00:00:06 – 00:00:09 Egy idősebb úr a következőket mondja:
 „Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án”.

00:00:10 – 00:00:13 Egy fiatal hölgy a következőket mondja:
 „Szeretem Magyarországot és szavazok október 2-án”.

00:00:13 – 00:00:16 Kék háttéren fehér betűkkel kiírva és alatta narráció:
 „Szavazzon október 2-án!”

00:00:16 – 00:00:22 Fehér alapon szöveg és a magyar címer
 „Készült Magyarország Kormánya megbízásából”.

00:00:19 – 00:00:22 Társadalmi célú reklám

- [2] A magánszemély kérelmező 2016. szeptember 28-án kifogást nyújtott be a kérelmezetthez a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 208. § (1) bekezdés alapján. Arra hivatkozott, hogy a műsorszolgáltató lineáris média-szolgáltatásában 2016. szeptember 27-én 22:50-kor társadalmi célú reklámként közzétett, a 2016. október 2-án megtartott népszavazáson való részvételre buzdító műsorszám a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjába, 146. § a) pontjába és 147/F. § (2) bekezdésébe, a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 69. §-ába, valamint a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 203. § 55. pontjába ütközően törvénytörő volt.
- [3] A kérelmező álláspontja értelmében a műsorszám politikai reklámnak volt tekinthető, amelyet ezért a Kormány 50 perces időkerete terhére lehetett volna csupán közzétenni.
- [4] A kérelmezett a 111/2016. számú határozatában a kifogást elutasította. A kérelmezett indokolásában célja szerint megkülönböztette a társadalmi célú reklámtól a politikai reklámtól azzal az érveléssel, hogy az előbbi közérdekűsége kizárja politikai aktorok népszerűsítését, támogatásra való ösztönzését. A Kúria és az Alkotmánybíróság jogértelmezésére hivatkozással a népszavazáson való részvételre a Kormány megbízása alapján ösztönző médiatartalom közérdekűsége nem vonható kétségbe.
- [5] Az általános megfontolásokat követően a kérelmezett a konkrét tényállás alapján arra a következtetésre jutott, hogy a vitatott médiatartalom nem a választói akarat befolyásolását célozta, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti alapjog gyakorlását szorgalmazta, így nem hordozott politikai üzenetet. A műsorszám közérdekű üzenetnek minősült, amely közvetetten azt a célt szolgálta, hogy a népszavazás intézménye töltsen be funkcióját, az adott kérdésben megvalósulhasson a közvetlen demokrácia.
- [6] A kérelmezett – a köztudomású tény fogalmának definiálása mellett – kifejtette, hogy a népszavazási kampányban résztvevők eltérő álláspontja miatt, bizonyítékok nélkül nem volt köztudomású ténynek tekinthető az, hogy a Kormánnyal ellentétes álláspontot képviselők a népszavazástól való távolmaradásra szólítottak fel. Ezért a kérelmező bizonyításának hiányában nem fogadta el azt a kérelmezői álláspontot, amely szerint a vitatott műsorszámot az ellentétes politikai álláspont összefüggésében politikai reklámnak, ezért a Kormány 50 perces időkeretének terhére kellett volna közzétenni.

A felülvizsgálati kérelem

- [7] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében a támadott határozat megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy a mediaszolgáltató a műsorszám közlésével megsértette a Ve. 2. § (1)

Kvk.IV.37.934/2016/2.

bekezdés a), c), és e) pontjait, az Nsztv. 69. §-a alapján alkalmazandó Ve. 147/F. § (2) bekezdését. Utalt a Ve. 146. § a) pontja alapján alkalmazandó Mttv. 203. § 55. pontjában foglaltakra is.

- [8] Felülvizsgálati kérelmét azzal indokolta, hogy a kérelmezett helytelen jogértelmezéssel jutott arra következtetésre, hogy „(...) a népszavazáson való részvételre buzdító Kormány a kampányidőszakban tájékoztató tevékenységet végez, míg a nem-mel szavazásra buzdító Kormány kampánytevékenységet”.
- [9] A Kúria Kvk.III.37.891/2016/3. számú határozatát idézte azzal összefüggésben, hogy a népszavazási kampányban a népszavazás bojkottja is önálló álláspontként jelent meg.
- [10] A kérelmezett a Fővárosi Törvényszék eseti döntésére hivatkozással kifejtette, hogy a társadalmi célú reklám és a politikai reklám megkülönböztetését a műsorszám tartalmának minősítése határozza meg.

A döntés indokolása

- [11] A felülvizsgálati kérelem részben megalapozott.
- [12] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy a műsorszolgáltató helyesen minősítette-e a vitatott műsorszámot társadalmi célú reklámnak.
- [13] Az Mttv. 203. § 64. pontja értelmében „a társadalmi célú reklám a politikai reklámnak nem minősülő, üzleti érdekeltséget nem tartalmazó, reklámcélokat nem szolgáló, ellenérték fejében vagy anélkül közzétett felhívás vagy közérdekű üzenet, amely valamely közérdekű cél elérése érdekében kíván hatást gyakorolni a médiaszolgáltatás nézőjére vagy hallgatójára”. A társadalmi célú reklám esetében fogalmi elem a nézőben (hallgatóban) a hatás kiváltása, a célcsoport véleményének befolyásolása, annak középpontjában azonban nem egy párt, politikai aktor véleménye, álláspontja, hanem a közérdek áll.
- [14] A választási (országgyűlési, helyi önkormányzati és az európai parlamenti képviselők megválasztása) és a népszavazási eljárásokban a minél nagyobb számú választópolgári részvétel elérése közérdekű cél. A magas részvételi arány növeli a választások és a népszavazás eredményének a legitimitását {Kúria Kfv.IV.37.848/2016/3., Indokolás [23]}. Ezért a szavazáson való részvételre buzdítás olyan közérdekű üzenet, amely a nép általi közvetlen vagy közvetett hatalomgyakorlás megvalósulása érdekében kíván hatást gyakorolni a műsorszám nézőjére, hallgatójára.
- [15] Az Nsztv. 69. §-a értelmében „[o]rszágos népszavazási kampányidőszakban politikai reklámot a kezdeményezés szervezői (...) tehetnek közzé”. A politikai reklám fogalmát a Ve. 146. § a) pontjában hivatkozott Mttv. 203. § 55. pontja adja meg, amely szerint a politikai reklám „valamely párt, politikai mozgalom vagy a Kormány népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, a reklámhoz hasonló módon megjelenő, illetve közzétett műsorszám”. Azokat a műsorszámokat kell politikai reklámnak tekinteni, amelyek a Kormány népszerűsítésére, a Kormány álláspontjának a támogatására felhívó tartalommal rendelkeztek.
- [16] Helyesen állapította meg a kérelmezett határozatában, hogy a társadalmi célú reklám és a politikai reklám közötti alapvető különbség az, hogy az előbbi közérdekű cél elérése érdekében kíván hatást gyakorolni a médiatartalom nézőjére (hallgatójára), az utóbbi célja a párt, mozgalom vagy a Kormány népszerűsítése, illetve a támogatásra való ösztönzés. A Kúria ezért osztotta a kérelmezett

Kvk.IV.37.934/2016/2.

azon megállapítását is, amely szerint a népszavazáshoz való jog gyakorlására felhívó kormányzati aktivitás közérdeket szolgál.

- [17] A Kormányt ugyanakkor, mint az országos népszavazásra javasolt kérdés szervezőjét az Nsztv. 69. §-a alapján megilleti a kampányidőszakban a Ve. 140. §-a szerinti politikai reklám kampányeszköze is.
- [18] A társadalmi célú reklám és a politikai reklám szoros tartalmi kapcsolatot mutat. Erre utal az Mttv. fentiekben hivatkozott 203. § 55. és 64. pontjainak megfogalmazása is: a műsorszám akkor minősül társadalmi célú reklámnak, ha nem politikai reklám. Következésképpen ha a műsorszámában nincs olyan elem, amelynek célja – a jelen tényálláshoz kötődően – a Kormány népszerűsítése, vagy a Kormány támogatásának ösztönzése.
- [19] A kérelmezett számára a tényállás megállapítása tekintetében kötöttséget jelentő Ve. 43. § (1) bekezdésével szemben a Kúria előtti jogorvoslati eljárásban érvényesül a Polgári perrendtartás (a továbbiakban: Pp.) [Nsztv. 1. § (1) bekezdése, Ve. 228. § (2) bekezdése]. A Pp. 163. § (3) bekezdése értelmében „[a] bíróság az általa köztudomásúnak ismert tényeket valóban fogadhatja el. Ugyanez áll azokra a tényekre is, amelyekről a bíróságnak hivatalos tudomása van. Ezeket a tényeket a bíróság akkor is figyelembe veszi, ha azokat a felek nem hozták fel, köteles azonban a feleket e tényekre a tárgyaláson figyelmeztetni”.
- [20] A Pp. hivatkozott rendelkezése többirányú tartalommal bír. Eszerint a bíróság előtti eljárásban azokat a tényeket nem kell bizonyítani, amelyeket a bíróság köztudomásúnak fogad el, illetve az olyan tényeket, amelyekről a bíróságnak hivatalos tudomása van. Végül a Pp. az ilyen tények esetében hivatalbóli mérlegelést enged a bíró számára.
- [21] Ahogy arra a kérelmező hivatkozott felülvizsgálati kérelmében, a Kúria Kfv.I.37.891/2016. számú végzését megelőző eljárásban már szembesült azzal a ténnyel, hogy a kampányidőszakban voltak a részvételtől való távolmaradásra ösztönző kampánymagatartások is {Indokolás [22]}. A Kúriának tehát hivatalos tudomása van arról, hogy a kampánynak nem csak a feltett kérdés mikénti megválaszolása, hanem a részvétel vagy a távolmaradás is részét képezte, a választópolgári döntést tehát a kampányban résztvevők részéről többirányú befolyás érte.
- [22] A kifejtettek alapján a jelen ügyben megállapítható volt, hogy a népszavazási kampányban a politikai diskurzus részét képezte a részvételre és a népszavazástól való távolmaradásra ösztönző kampánytartalom. Ebben a kontextusban – hangsúlyozandó, hogy kampányidőszakban – a Kormány megbízásából készült, a részvételre ösztönző reklám nem függetleníthető a népszavazás szervezőjének céljától. Ezáltal a közlésben megjelent a Kormány támogatására való ösztönzés, ami azonban a politikai reklám ismérve. Mivel az Mttv. 203. § 64. pontja esetén a műsorszám akkor minősül társadalmi célú reklámnak, ha az nem politikai reklám, ezért a műsorszám önmagában vett közérdekű célját a jelen népszavazási kampány tartalma és iránya felülírta.
- [23] A Kúria megállapította, hogy – szemben a kérelmezett felülvizsgált határozatával – a műsorszolgáltatónál 2016. szeptember 27-én 22:50 perckor közzétett 22 másodperces műsorszám az Mttv. 203. § 55. és 64. pontjai alapján nem társadalmi célú reklámnak, hanem a Ve. 146. § a) pontjában foglalt politikai reklámnak minősíthető.
- [24] A Kúria a Kvk.III.37.891/2016/3. számú határozatával helybenhagyta a Nemzeti Választási Bizottság 88/2016. számú határozatát, amely nem minősítette jogszerűtlenek Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának azon határozati javaslatait, amelyek szerint Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata egyetért és támogatja a Magyar Kormány kötelező kényszerbetelepítés elleni

Kvk.IV.37.934/2016/2.

népszavazását, ezért arra kéri a soproni választópolgárokat, hogy vegyenek részt a 2016. október 2-ai népszavazáson. A Kúria fenti döntése értelmében „a kérelmező Nsztv. 69.§-ának megsértésre hivatkozása téves, hiszen az érintett határozatok nem minősülnek politikai reklámnak.”

- [25] A Kúria jelen ügyben hangsúlyozza, hogy a tényállás lényeges elemeiben tér el a Kvk.III.37.891/2016/3. számú határozat tárgyától. Míg az önkormányzatok esetén nem, addig jelen ügyben az Nsztv. 69. §-a alkalmazható, hiszen a reklámot a népszavazás szervezője tette közzé. A jelen ügyben az eldöntendő kérdés nem az volt, hogy a népszavazáson való részvételre buzdítás és meghatározott tartalmú döntésre ösztönzés megengedett-e vagy nem, mert számos kúriai döntés szól arról, hogy a népszavazás szervezője, a Kormány ilyen magatartást tanúsíthat, folytathat kampánytevékenységet. Jelen ügyben azt kellett eldönteni, hogy a műsorszolgáltatónál megjelent reklám társadalmi célú vagy politikai reklám-e, azaz alkalmazhatóak-e rá a médiaszolgáltatásban közzé tehető politikai reklámra vonatkozó, a népszavazási eljárásban is irányadó törvényi rendelkezések. Jelen ügyben tehát médiafelületen történő reklám megjelenéséről van szó, amelyre vonatkozó szabályok eltérnek a korábbi ügghöz kapcsolódó szabályrendszerrel.
- [26] Az Mttv. 32. § (1) bekezdése értelmében a politikai reklám, a közérdekű közlemény és a társadalmi célú reklám mint műsorszám közzétételének megrendelője nem gyakorolhat szerkesztői befolyást a műsorszolgáltatóra. A tartalom minősítése és a megfelelően minősített tartalom jogszerű közreadása a műsorszolgáltató felelőssége, aki a 32. § (3) bekezdése értelmében „[v]álasztási kampányidőszakban a választási eljárásról szóló törvény szabályai szerint (...)” járhat el.
- [27] A Ve. 147/F. § (2) bekezdése értelmében az országosan is elérhető lineáris médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltatónak „[a] politikai reklám közzétételére a 147/A–147/E. § rendelkezéseit – a 147/A. § (3) bekezdése kivételével – kell megfelelően alkalmaznia (...)”. A Ve. 147/A. § (4) bekezdése szerint „[a] közszolgálati médiaszolgáltató naponta három alkalommal, a 6-8, 12-14 és 18-20 óra között kezdődő időszavokban, megszakítás nélkül köteles biztosítani a politikai reklámok közzétételét. (...)” A felülvizsgálati kérelem, valamint annak mellékleteként, a műsorszámot tartalmazó CD tanúsága szerint a vitatott műsorszám 2016. szeptember 27-én 22:50 perckor, tehát nem a megfelelő időszavban került adásba. Ezért sérült az Mttv. 32. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Ve. 147/A. § (4) bekezdése is.
- [28] Az országosan is elérhető lineáris médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltató 2016. augusztus 12-én politikai reklám közzétételére bejelentkezett, így a Ve. 147A-F. §-okban foglaltaknak megfelelően vállalta, hogy összesen 300 perc közzétételi időtartamban, a Kormány és az Országgyűlésben képviselő-csoporttal rendelkező pártok számára 50-50 percben közlési lehetőséget biztosít.
- [29] A Kúria a fentiek szerint, a Ve. 218. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapította a jogszabálysértés tényét. A kérelmező kifogásában és felülvizsgálati kérelmében sem bizonyította, hogy a műsorszolgáltató a helytelenül társadalmi célú reklámként közölt műsorszámot a Kormány 50 perces időkeretét túllépve sugározta, ezért a Ve. 147/F. § (2) bekezdésének megsértését, valamint a Ve. alapvető szabályainak megsértését nem lehetett megállapítani.
- [30] A Kúria a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján a kérelmezett határozatát megváltoztatta, a 218. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazása mellett, a Ve. 152. § (1) bekezdés c) pontja alapján köteleznie kellett a médiaszolgáltatót határozata rendelkező részének – a közléstől számított három napon belül – a jogsértő közléshez hasonló módon történő közzétételére. A Kúria a Ve. 218. § (2) bekezdés b) szerinti jogsértéstől való további eltiltást és a d) pontja szerinti bírság kiszabását nem tartotta indokoltnak.

A döntés elvi tartalma

Kvk.IV.37.934/2016/2.

- [31] *A műsorszám önmagában társadalmi célú reklámnak minősül, ha abban nem jelenik meg a szervező népszerűsítésének, vagy a szervező támogatásának ösztönzésére irányuló cél. A műsorszám közérdekű célját azonban a népszavazási kampány tartalma és iránya felülírhatja.*

Alkalmazott jogszabályok:

- [32] 2013. évi XXXVI. törvény 146. §, 147/F. § (2) bekezdés, 231. § (5) bekezdés b) pont, 2013. évi CCXXXVIII. törvény 69. §; 2010. évi CLXXXV. 32. §, 203. § 55. pont, 64. pont; 1952. évi III. törvény 163. § (3) bekezdés.

Záró rész

- [33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 229. § (2) bekezdése értelmében nemperes eljárásban bírálta el.
- [34] A Kúria az illetékekről szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 5. §-a alapján, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ára is, megállapította, hogy az eljárási illeték az állam terhén marad.
- [35] A jogorvoslatot a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2016. október 10.

dr. Kozma György sk. a tanács elnöke; dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó sk. előadó bíró; dr. Balogh Zsolt sk. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő